

משרד התקשורת מינהל כלכלה

כ"ז אב תשע"ח
08/08/18

לכבוד
מר נתנאל (נתל) כהן
המנהל הכללי
משרד התקשורת

הנדון: שינויים בחובת הפרישה האוניברסלית החלה על IBC - המלצה

סימוכין: (1) מכתב מאת מר נתנאל (נתל) כהן, מנכ"ל משרד התקשורת, מיום 27.5.2018
(2) חוות דעת מאת ד"ר עופר רז-דרור, סמנכ"ל כלכלה, מיום 27.5.2018

הריני מתכבד לפנות אליך בנושא שבנדון כדלקמן:

בהמשך לשימוע שבסמך שהתפרסם ביום 27 במאי 2018, התקבלו במשרד התקשורת ("המשרד") התייחסויות הגורמים הבאים:¹

ביום 20 ביוני 2018 התקבלו התייחסויות מחברת סלקום ישראל בע"מ ("סלקום") ומחברת פרטנר תקשורת בע"מ ("פרטנר"). ביום 21 ביוני 2018 התקבלו התייחסויות מחברת איי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC", "החברה") ומחברת הוט טלקום ש.מ. ("הוט"). ביום 26 ביוני 2018 התקבלה התייחסות מחברת בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק"), וביום 3 ביולי 2018 התקבלה התייחסות מחברת מרתון 018 אקספון בע"מ ("אקספון"). כמו כן התקבלו שתי התייחסויות מהציבור.

אגף התקציבים במשרד האוצר והרשות להגבלים עסקיים הביעו תמיכה בהמלצות השימוע.

נציין כי ביום 5 באוגוסט 2018 קיבלה הממשלה החלטה בדבר תיקון החלטות הממשלה בנושא,² שקבעה שיקול דעת לשר התקשורת לקבוע את היקף חובת הפרישה של חברת התקשורת ברישיון החברה.

לאחר שבחנו את הטענות שעלו במסגרת התייחסויות כאמור, להלן תפורט המלצתנו, ולאחריה יפורטו עיקרי הטענות שעלו בשימוע והמענה להן:

1. על מנת לאפשר את מימוש האינטרס הכלכלי-חברתי בפרישת רשת תקשורת נייחת על גבי רשת החשמל אשר עמד בבסיס החלטות הממשלה; על מנת לעודד את התחרות בשוק התשתית הנייחת, לאפשר למצות את הפוטנציאל התחרותי של החברה ולאפשר פרישת רשת תקשורת שלישית רחבת-פס בישראל בהיקף משמעותי לכ-1 מיליון משקי בית; על מנת

¹ תגובות לשימוע התבקשו עד ליום 14.6.18, בהמשך לבקשות שהתקבלו במשרד, נתן המשרד ארכה להגשת התייחסויות עד ליום 21.6.18 בפועל התקבלו התייחסויות אף לאחר המועד האמור. כלל התייחסויות נבחנו על ידי המשרד.

² הקמת IBC ואסדרת פעילותה נעשו באמצעות החלטת ממשלה מספר 2024 מיום 15.7.2010 ("החלטה מספר 2024"), החלטת הממשלה מספר 2949 מיום 6.3.2011, והחלטת ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה מיום 5.9.2012 (חכ/300), אשר קיבלה תוקף של החלטת ממשלה מיום 20.9.2012 ("החלטות הממשלה").

משרד התקשורת מינהל כלכלה

להביא לשיפור איכות משמעותי במהירות הגלישה באינטרנט בישראל; על מנת להביא לירידת מחירי הגלישה באינטרנט בישראל; ועל מנת לייצר איום תחרותי ממשי על בעלות התשתית, קבוצות בזק והוט, ובכך לתמרצן לשרוג רשתות התקשורת שלהן; אנו ממליצים לצמצם את חובת הפרישה של חברת IBC.

2. הבדיקה הכלכלית שערכנו לכדאיות פרישת סיבים אופטיים על-גבי רשת חברת חשמל לישראל ("חברת חשמל"), העלתה כי לא קיימת כדאיות כלכלית לפרישה כלל-ארצית ("פרישה אוניברסלית"). בדיקתנו העלתה כי שינויים שהתרחשו לאחר הליך הבחירה של בעל השליטה ב-IBC, ובכלל כך הפעלת השוק הסיטונאי, הקטינו משמעותית את הכדאיות הכלכלית של פרישה אוניברסלית כאמור ויצרו אלטרנטיבה זולה יותר לפרישה מאשר על גבי רשת החשמל בחלקים נרחבים במדינה. בנוסף, נמצא כי קיים יתרון תחרותי לפרישת הסיבים האופטיים על גבי רשת החשמל בכשליש ממשקי הבית בישראל וכן בבנייה חדשה. לפיכך המלצתנו היא לצמצם את חובת הפרישה שחלה בנוגע לפרישת סיבים אופטיים על גבי רשת החשמל.

3. על מנת ליישם את המלצתנו כפי שתפורט להלן, מוצע לקבוע בתיקון לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (הליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי אחוד), תש"ע-2010 ("תקנות רישיון אחוד") מסגרת אסדרה ותנאים לפעילותו של רישיון כללי ייחודי (תשתית); סוג של רישיון כללי ייחודי שיוגדר בתקנות כמפעיל סיטונאי המספק שירותיו לבעלי רישיון (או מי שהוא בעל היתר) בלבד, בדומה לרישיון מפ"א תשתית. אסדרה זו תאפשר מתן רישיון חדש לחברת IBC, לאחר בדיקת עמידת החברה בתנאים שיקבעו בתקנות, ותאפשר לצמצם את חובת הפרישה שחלה על החברה, בהתאם לאמור להלן.

4. בהמשך לכך, המלצתנו היא כי חובת הפרישה שתקבע ברישיון החדש תעמוד על לא פחות מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים (למעלה מ-1 מיליון משקי בית). כמו כן, תחויב IBC לעמוד באבני הדרך הבאות (מועד הענקת הרישיון - "המועד הקובע"):

- א. בתום השנה השלישית מהמועד הקובע – 10% נגישות למשקי הבית;
- ב. בתום השנה השביעית מהמועד הקובע – 25% נגישות למשקי הבית;
- ג. בתום השנה העשירית מהמועד הקובע – 40% נגישות למשקי הבית.³

5. על מנת לאפשר לחברה גמישות מרבית בפעילותה, אשר תגדיל את סיכוייה להתחרות בחברות התשתית הוותיקות ותתמרץ את החברה לפרישה מהירה של סיבים אופטיים על רשת

³ משקי הבית הנגישים לרשת התקשורת של החברה ייספרו כמשקי הבית אשר מחוברים לרשת החברה בתוספת משקי הבית אשר 80% מהם ניתן לחבר לרשת החברה בתוך 14 יום ו-20% הנותרים ניתן לחבר לרשת החברה בתוך שלושה חודשים לכל היותר. סך זה, חלקי סך משקי הבית הקיימים בישראל, יהווה את שיעור הנגישות.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

החשמל, המלצתנו היא לקבוע תקופת "Cherry Picking" אשר תמשך 3 שנים למן המועד הקובע ובמהלכה לא יחולו על החברה כללים בנוגע למיקום הגיאוגרפי של הפרישה.

6. על מנת שלא ליצור תמריץ לדחות פרישה בפריפריה שהיא בעלת כדאיות כלכלית, משלוש השנים הראשונות (תקופת ה"Cherry Picking") אל השנים לאחר מכן, אנו ממליצים כי היקף הנגישות בפריפריה ייספר החל מהמועד הקובע, בעוד היקף הנגישות במרכז ייספר מתום תקופת ה-"Cherry Picking".

7. על אף ההמלצה בדבר צמצום בחובות הפרישה כאמור, אנו ממליצים שהפרישה תהיה בעלת מאפיינים שיוויוניים, כך שהנגישות לתשתית תקשורת רחבת-פס לא תהיה פועל יוצא ממגורים ביישובים בעלי רמה חברתית-כלכלית גבוהה יותר. לפיכך, לאחר שלוש שנים מהמועד הקובע אנו ממליצים כי בעל הרישיון יידרש להנגיש משק בית אחד לפחות בפריפריה, על כל משק בית שיונגש במרכז הארץ. המלצתנו היא כי יש לשנות את הגדרות הפריפריה/מרכז המוגדרות כיום ברישיון החברה, ולקבוע ברישיון החדש כי פריפריה תוגדר כאשכולות 1-5 במדד הפריפריאליות של הלמ"ס. מרכז יוגדר כאשכולות 6-10 במדד זה (ראו מענה לטענה מס' 9 להלן).

8. כאמור, המלצתנו היא כי נכון לצמצם את חובת הפרישה הכלל-ארצית כך שיקבע היקף פרישה שלא יפחת מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים מהמועד הקובע. בנוסף, כתוצאה מהכדאיות הכלכלית השונה בשכונות המאופיינות בצפיפות בינוי שונה ו/או ברשת חשמל שונה, האזורים הנגישים יוגדרו במסגרת תוכנית הפרישה של החברה. כלומר, תתאפשר נגישות לחלק ממשקי הבית באזור מסויים, ולא לכל הציבור בו.

9. אנו ממליצים כי החברה תוכל להגיש בקשה לקבלת רישיון כללי ייחודי (תשתית) חלף רישיון מפ"א תשתית שבידה. ככל שהמשרד ימצא כי החברה עומדת בדרישות התיקון לתקנות רישיון אחוד תאוושר בקשתה, ורישיון מפ"א תשתית שניתן לה יבוטל. אנו ממליצים כי במסגרת הבקשה החברה תידרש להציג למנכ"ל המשרד תוכנית עסקית. בהמשך לכך אנו ממליצים כי כשלושה חודשים לאחר המועד הקובע תידרש החברה להציג למנכ"ל המשרד תוכנית פרישה מפורטת בהתאם להוראות הרישיון. על מנת להגדיל את רמת התחרות בתשתיות התקשורת בישראל, לנצל סינרגיות בין IBC לקבוצת תקשורת ולייצר איום תחרותי ממשי על בעלות התשתית אשר יתמרצן לשדרג רשתותיהן (וראו לעניין זה בפירוט האמור במענה לטענה 7), אנו ממליצים כי הוראות תקנה 11 לתקנות רישיון אחוד יחולו על בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית), ובכלל כך שיינתן שיקול דעת לשר התקשורת לאפשר למפ"א למעט מפ"א כללי, קרי למעט בוק והוט או גורמים בעלי זיקה אליהן, להיות בעל עניין בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית), או לאפשר לבעל עניין במפ"א, למעט מפ"א כללי כאמור, להיות

משרד התקשורת מינהל כלכלה

בעל עניין בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית). זאת, לאחר ששוכנע השר כי מתן אפשרות כאמור לא פוגעת בתחרות בתחום התקשורת או בטובת הציבור.

10. על מנת לאפשר לספקי השירות האחרים להמשיך להשתמש בשירותיה של חברת IBC כחלופה לשוק הסיטונאי על גבי רשתות בזק והוט, מומלץ לשמור על מאפייני החברה כ"ספק-ספקים". לשם כך אנו ממליצים כי יקבעו ברישיון החדש הוראות הפרדה מבנית בין גורם המחזיק אמצעי שליטה בחברה לבין החברה, ככל שאותו גורם הוא בעל רישיון מכוח חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982. כמו כן אנו ממליצים לקבוע כללים ברישיון החברה על מנת שלא ייווצר לבעל השליטה יתרון שיווקי למול ספקי השירות האחרים. על כן אנו ממליצים לקבוע ברישיון החדש כי החברה תפרסם ללקוחותיה את תוכנית הפרישה שלה שלושה חודשים מראש.

11. על מנת לעקוב באופן שוטף אחר העמידה בחובות הפרישה המתוארים לעיל אנו ממליצים לקבוע כי יהיה על החברה להגיש דו"חות למשרד לעניין עמידתה בחובות הפרישה כאמור בהתאם ללוח הזמנים שיפורט להלן. הוראות אלה יקבעו ברישיון כללי ייחודי (תשתית):

א. במועד הקובע – הגשת דו"ח המפרט את מספר משקי הבית הנגישים לרשת החברה. הדו"ח יהיה בחלוקה לרשויות מקומיות כהגדרתן בלמ"ס. בדו"ח יצוינו כמות משקי הבית בפריפריה הנגישים לרשת החברה וכמות משקי הבית במרכז הנגישים לרשת החברה ("דו"ח נגישות לרשת").

ב. בתום כל שנה מהמועד הקובע – הגשת דו"ח נגישות לרשת, שנתי ומצרפי.

כאמור, מימוש ההמלצות לעיל מצריך שינוי במסגרת הרישוי שבו פעלה החברה עד כה. כזכור לחברה הוענק רישיון מפ"א תשתית, וזאת לאחר שהחברה הגישה בקשה לרישיון זה בהתאם להוראות תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (הליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים), תש"ס-2000 ("תקנות המפ"א").

תקנות המפ"א אפשרו ל-IBC הגשת בקשה לרישיון אשר מחייב פרישת רשת בזק ציבורית כלל-ארצית. כן קובעות תקנות המפ"א סייגים ותנאים לעניין אחזקת אמצעי שליטה בבעל רישיון מפ"א תשתית כמפורט בתקנות 12 ו-21א. בהתאם לתנאים הקבועים בתקנות המפ"א, מפ"א מהותי לא יכול להיות בעל עניין בחברה.

בהמשך להמלצותינו, האכסניה של תקנות המפ"א אינה מתאימה, ולפיכך, וכאמור לעיל, מוצע לאפשר לחברה להגיש בקשה לרישיון חדש בהתאם לתקנות רישיון אחוד, לאחר אסדרת מסגרת רישוי מתאימה בהן לפעילותו של "ספק-ספקים", המחויב בפרישת רשת בהיקף משמעותי.

להלן התיקונים המוצעים בתקנות רישיון אחוד, לצורך התאמתן להמלצותינו כדלקמן:

א. הוספת הגדרה "רישיון כללי ייחודי (תשתית)" ושמירה על מודל "ספק-ספקים" לרישיון

מסוג זה ;

משרד התקשורת מינהל כלכלה

- ב. קביעת דרישת פרישה משמעותית על מי שפועל בהתאם לרישיון כללי ייחודי (תשתית) ובהתאם לאבני דרך שייקבעו ברישיון;
- ג. החלת תקנה 11 לתקנות רישיון אחוד על בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית) לעניין בעלויות צולבות, תוך התאמות לנוסח החלטות הממשלה. בכלל כד, בהתאם, לא יינתן רישיון כללי ייחודי (תשתית) למבקש שהוא בעל רישיון אחוד, למבקש שבעל עניין בו הוא בעל רישיון אחוד, או למבקש שבעל עניין בו הוא בעל רישיון אחוד אלא אם כן שוכנע השר כי אישור הבקשה לא יפגע בתחרות בתחום הבזק או במגזר פעילות או בטובת הציבור
- ד. קביעה כי בעל רישיון מפ"א כללי (בזק והוט) לא יוכל להחזיק אמצעי שליטה בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית);
- ה. קביעה כי ההון העצמי של מבקש רישיון כללי ייחודי (תשתית) או ההון העצמי המצטבר של בעלי ההשפעה הניכרת בו יעמוד על 100 מיליון ₪;
- ו. בעל רישיון יהיה הבעלים והמפעיל של הרשת ויחד עם זאת ייקבע ברישיון כי הוא יוכל לעשות שימוש ברשת גישה של אחר באמצעות השוק הסיטונאי.
- ז. סכום הערבות עבור בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית) יעמוד על 5 מיליון ₪.

להלן יוצגו עיקרי הטענות שעלו מההתייחסויות שהתקבלו כאמור והמענה להן:

1. **טענה:** משרד התקשורת לא בחן את ההשלכות של ביטול פרישה האוניברסלית בראייה כוללת של כלל שחקני המפ"א. השימוע מתמקד אך ורק בחובת הפרישה של IBC ולפיכך מפלה לרעה את שחקניות המפ"א בעלות התשתית, תוך יצירת תנאי תחרות בלתי הוגנים בין מפעילי התקשורת הפועלים בשוק התשתית רחבת-הפס. בנוסף, נטען כי המשרד בחן ובדק אך ורק את ענייניו של המיזם ומצוקתו הכספית ומנקודת המבט של סלקום.
- מענה:** המשרד דוחה טענה זו. ראשית, עמדת המשרד בדבר צמצום חובת הפרישה שתחול על IBC עולה בקנה אחד עם מדיניותו לעידוד הנחת תשתיות תקשורת רחבות-פס, עם כניסתם של מתחרים חדשים לשוק תשתיות התקשורת הנייחות והגברת התחרות בו, ועם התפישה הכוללת של המשרד בדבר התפתחות התחרות בתחום התשתית הנייחת. יתרה מכך, המשרד פעל בעבר ופועל כעת להשגת מטרותיו במספר אפיקים מקבילים אשר שילובם יביא להשגת מטרותיו, ואין לתפוש שימוע זה במנותק משאר פעולות המשרד הקשורות לחובות הפרישה האוניברסליות של כלל בעלות התשתית, לעידוד פרישה ושדרוג של רשתות תקשורת נייחות רחבות-פס, ולחיזוק התחרות בתחום התקשורת הנייחת.
- שנית, ההחלטה אינה מפלה את בזק והוט, שתי השחקניות הגדולות ביותר בשוק התקשורת הישראלי (בפרט בתחום הנייח), אלא היא מבקשת לתקן את דרישת הפרישה האוניברסלית לגבי חברת IBC לאחר שזו נבחנה על ידי המשרד והתברר כי היא אינה כלכלית גם למפעיל יעיל. ויודגש, מראש אין דין IBC כדין הוט או כדין בזק שהן דואופול

משרד התקשורת מינהל כלכלה

בשוק התשתיות. כך למשל, הכנסותיה של קבוצת בזק עומדות על כ-10 מיליארד ₪ לשנה והכנסותיה של קבוצת הוט עומדת על כ-4 מיליארד ₪ לשנה. לעומת זאת, הכנסותיה של IBC הן פרומיל בלבד מקבוצות אלה. כך בעוד IBC היא מפעיל חדש וקטן הפועל בשוק שנים ספורות, להוט ובזק כוח שוק משמעותי בשוקי התקשורת בישראל. בהינתן הפערים האדירים בכוח השוק לא ניתן להשוות בין קבוצות אלה לבין IBC.⁴ פערים אלה הצדיקו מראש קביעת תנאי פרישה אחרים ומקלים ל-IBC.

בניגוד לטענה, או למה שעשוי להשתמע ממנה, אין המדובר בשינוי שמביא לקביעת תנאים שונים בין שחקנים שווים, כי אם בהתאמת התנאים שנקבעו בשעתו ל-IBC, שחקן חדש קטן ומובחן מראש בשוק זה, למציאות משתנה. בהקשר זה אין ממש בטיעון שעלה כאילו אין להתייחס לחברת IBC כינוקא בשוק התשתיות היות שהיא מוחזקת בידי חברת חשמל שהיא מונופול חזק בישראל. החלטות הממשלה קבעו סייגים לעניין השקעותיה של חברת החשמל בחברה. בנוסף, נקבעו בהחלטת הממשלה כללי הפרדה מבנית בין חברת החשמל לבין IBC.⁵

מכאן שבנקודת זמן זו השוואת הרגולציה בין חברת בזק ו/או הוט לבין IBC אינה רלוונטית, ובפרט חובות הפרישה של הוט ושל בזק, שהם דיונים נפרדים הנעשים אל מול המשרד, ואין לקשור ביניהם לבין הדיון בחובת הפרישה של IBC.

יתרה מכך, המשרד דוחה מכל וכל טענות לפיהן שקל אך ורק את עניינה של חברת IBC ומצוקתה והכל מנקודת מבטה של סלקום, ומוטב לו לא היו מועלות כלל.

המשרד קיים שימוע ציבורי פומבי ושקוף בדבר השינויים הרגולטורים הנשקלים מול כלל הגורמים הרלוונטיים, ואף קיים הליך מקדמי שבו שלח "קול קורא" לקבלת מידע מגורמי הממשלה הרלוונטיים ומהחברות שנכנסו לחדר המידע שפתחה חברת IBC.

כמפורט בשימוע, המשרד בחן את הכדאיות הכלכלית של חובת הפרישה האוניברסלית על גבי תשתיות רשת החשמל מנקודת ראות **נורמטיבית**, קרי מבחינת שחקן חדש ויעיל שהיה נדרש כיום בחובה כאמור. בחינת המשרד העלתה כי סיבה מרכזית לאי כדאיות כלכלית בפרישה כאמור נעוצה בהפעלת השוק הסיטונאי והשימוש בתשתיות הפסיביות של בזק. מהלך זה יצר דרך חדשה לפרישת רשת תקשורת, הזולה משמעותית מפרישה עצמית תת-קרקעית על גבי רשת החשמל, ומאפשר ללקוחות הפוטנציאליים של IBC חלופה לפרישת תשתיות עצמאיות. בחינה זו מנותקת משאלת מצוקתה הכספית של IBC, והיא רלוונטית לכל משקיע פוטנציאלי. לעניין זה יש לדחות את הטענה כי רפורמת השוק הסיטונאי היתה ידועה כבר באוגוסט 2013 עת שהוענק הרישיון ל-IBC, באשר התשלומים המרביים בעד שירות שימוש בתשתיות הפסיביות נקבעו רק למעלה משנה לאחר מכן,

⁴ ראו לדוגמה סעיפים 14-18 בפתח דבר לתגובה מטעם המשיבים 1-3 מיום 25.3.15 בבג"צ 8976/14 בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' שר התקשורת ואחרים.

⁵ בסעיף 1(ה) להחלטה מספר 2024 נקבע כי:

"חברת החשמל לא תשקיע בחברת התקשורת במישרין או בעקיפין, אלא באישור הממשלה, למעט השקעות בחברת התקשורת שעניינן מתן זכות שימוש בתשתיות המוחזקות על-ידי חברת החשמל."
ראו גם סעיף 1(ח) להחלטה מספר 2024 לעניין חובת הפרדה בין חברת החשמל לבין חברת IBC.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

ובין היתר בשל קשיים שהערימה בזק יישום השירות על גבי רשת חברת בזק החל בפועל רק באוקטובר 2017. כן הוסדר במסגרת השוק הסיטונאי שירות "גישה רחבת-פס מנוהלת" ("BSA - Bitstream Access"). שירות זה הוא שירות מתחרה לשירותיה של החברה, שגרם לירידת מחירים בשוק זה, ולצמצום ההכנסות של החברה.

2. **טענה:** בניגוד להחלטת הממשלה, חברת חשמל מממנת את פעילות המיזם ולפי דיווחים היא אף עתידה להעניק הנחה נוספת על שירותיה שנקבעו על בסיס תמחור עלויות. יש לשקול מחדש את זכות הבלעדיות בפרישת סיבים של חברת IBC על גבי רשת החשמל.

מענה: עוד טרם פרסום השימוע, במסגרת גיבוש חוות הדעת שפורסמה במסגרתו, בחן המשרד, בין היתר, את מעורבותה של חברת חשמל במיזם הסיבים, וכן בחן את סוגיית הבלעדיות שניתנה ל-IBC בפרישת תשתיות תקשורת על גבי רשת החשמל. מן הבחינה עלה כי החששות לגבי "חדירת" חברת חשמל לשוק התקשורת לא התממשו, בין היתר כתוצאה מהאופן שבו נבנתה הרגולציה ובפרט בהפרדה המבנית שנוצרה בין חברת החשמל ובין IBC. לעניין הטענה בדבר מימון פעילות המיזם בידי חברת החשמל, בשימוע לא הובאו כל תימוכין לטענה זו. מדובר בהשערות בלבד לגבי פעולות עתידיות שטרם ננקטו ולא נכון לבסס עליהן מסקנות בשלב זה.

בנוסף, במכלול השיקולים, סבר המשרד כי ביטול הבלעדיות אינו נדרש בעת הזו ואינו תורם למטרותיו העיקריות של המשרד בשימוע זה. המשרד בחן חלופה זו, ואף נועץ במשרד האוצר בנושא וסבור כי היא נחותה משמעותית למול החלופה שנבחרה, מבחינת לוחות הזמנים ליישומה, ההסתברות לפרישה במסגרתה והיקפה, השינויים הרגולטוריים הנדרשים להפעלתה, והיקף ההשפעה על התחרות בשוקי התקשורת. בפועל, מכיוון שהמשרד משמר את מודל "ספק-הספקים", הוא מאפשר לספקי השירותים לרכוש מחברת IBC שירותים סיטונאיים מקצה אל קצה, ולספק ללקוחות החברות שירותים מבוססי סיב שהונח על תשתית החשמל. אמנם לא מדובר במתן אפשרות לפרישת סיבים עצמאית, אולם השירות מממש את הפוטנציאל התחרותי הגלום בשימוש בתשתיות חברת חשמל.

משרדי האוצר והתקשורת סבורים כי חלופת ביטול הבלעדיות אינה ישימה בטווחי הזמנים הרלוונטיים לפיתוח התחרות בשוק התקשורת הנייחת, וסבורים כי בחירת חלופה זו תביא לכך שבסופו של יום לא יפרשו סיבים על גבי רשת החשמל, ולא ימומש הפוטנציאל התחרותי הגלום בחברת IBC כמפורט בשימוע. המשרדים סבורים כי הדרך העדיפה להשיג מטרות אלה היא לשמר את המתווה הרגולטורי הקיים ולערוך בו את השינויים ההכרחיים בלבד כאמור לעיל.

בנוסף, יש להזכיר שכפי מסרה החברה למשרד, אמצעי השליטה בה מוצעים למכירה. לפיכך ספקי השירות יכולים לפעול לרכישת אמצעי שליטה בחברה ובכך ליהנות מהזכות הבלעדית לפרוש על גבי רשת החשמל יחד עם חובת פרישה ל-40% ממשקי הבית בתוך עשר שנים.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

3. **טענה:** תיקון חובת הפרישה של IBC שהוצע בשימוע מהווה שינוי יסודי של תנאי הרישיון שניתן לחברה לאחר קיומו של הליך פומבי ותחרותי לבחירת בעל השליטה בחברה. שינוי זה מהווה פגם יסודי בהליך המכרזי הפוגע בעקרון השוויון שכן יתכן שהתנאי היסודי בדבר חובת פרישה אוניברסלית מנע ממתחרים פוטנציאליים אחרים מלהשתתף במכרז לבחירת המשקיע בחברה. ככל שמשרד התקשורת מעוניין לשנות תנאי זה יש לצאת בהליך מכרזי חדש תחת תנאים ברורים ואחידים לכל.

מענה: ברישיון הכללי שהוענק לחברת התקשורת בחודש אוגוסט 2013, לאחר בחירתו של בעל שליטה בחברה בהליך הבחירה שנערך בהתאם להחלטות הממשלה, נקבע כי חברת התקשורת תפרוש את רשת התקשורת שלה בפרישה כלל-ארצית תוך תקופה של 20 שנה. השינויים שהוצעו בשימוע מוצעים כ-5 שנים לאחר שנערך הליך הבחירה. בתקופה שחלפה מאז הסתיים הליך הבחירה וניתן הרישיון לחברה, חל שינוי נסיבות משמעותי בשוק התקשורת הנייחת, והמרכזי שבהם - **הפעלת** השוק הסיטונאי. במסגרת השוק הסיטונאי ניתנה אפשרות לספקיות השירות לעשות שימוש בתשתיות הפסיביות של בזק והוט. מהלך זה יצר דרך חדשה לפרישת רשת תקשורת, הזולה משמעותית מפרישה עצמית, המאפשרת למתחרות בשוק התקשורת הנייחת שהן הלקוחות הפוטנציאליים של חברת התקשורת חלופה לפרישה של תשתית עצמאית. דרך זו יושמה הלכה למעשה על גבי רשת בזק החל מסוף 2017. כן הוסדר במסגרת השוק הסיטונאי שירות "גישה רחבת-פס מנוהלת" ("BSA - Bitstream Access"). שירות זה הוא שירות מתחרה לשירותיה של החברה, שגרם לירידת מחירים בשוק זה, ולצמצום ההכנסות של החברה. חלופות אלה שיושמו רק בשנים 2015 וסוף 2017, לא היו קיימות בעת מתן הרישיון ל-IBC. לעמדת גורמי המקצוע במשרד הן משליכות בצורה משמעותית על כדאיות הפרישה האוניברסלית. לנוכח האמור, ועל מנת לאפשר את מימוש האינטרס הכלכלי-חברתי בפרישת רשת תקשורת נייחת על גבי רשת החשמל אשר עמד בבסיס החלטות הממשלה בנושא והווה את הבסיס לעריכת הליך הבחירה, וכן לאפשר את מימוש תרומתה התחרותית בטווח הזמן המייד, סבור המשרד כי לא קיימת מניעה לשינוי חובת הפרישה.⁶

כמתואר בשימוע, ככל שלא יבוצע שינוי מיידי בחובת הפרישה, החברה צפויה להגיע לחדלות פירעון תוך פרק זמן קצר. תהליך חדלות הפירעון צפוי לארוך תקופה ארוכה. כמו כן יש לזכור שכיום החברה עודנה עומדת באבני הדרך הקבועות ברישיונה לעניין היקף הפרישה. בנוסף יש לזכור כי גיבוש תנאי הליך הבחירה לבעל שליטה בחברת IBC והקמתה נמשכו כ-5 שנים. מטעמים אלה עולה כי החלופה של עריכת מכרז חדש אינה סבירה בטווח זמן ממושך, ולפיכך צפוי כי לא תתקיים פרישה של סיבים אופטיים על גבי

⁶ ראו לעניין זה עומר דקל, "שינוי תנאי התקשורת שנכרתה בעקבות מכרז", **מכרזים**, כרך ב (2006), ובפרט בעמודים 310, 316.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

רשת החשמל בשנים הקרובות, אם בכלל. כך, הפוטנציאל התחרותי של מטרות המהלך כולו כפי שבא לידי ביטוי בהחלטות הממשלה לא יתממש. בכך תיפגע התועלת הפוטנציאלית של צרכני התקשורת ושל המשק הישראלי מפירותיו של המהלך המוצע כאן.

בנוסף, כאמור, כפי שנמסר למשרד, אמצעי השליטה ב-IBC מוצעים למכירה לכל גורם המעוניין בכך. לפיכך ככל שיש רוכשים פוטנציאליים המעוניינים להשקיע בחברה, לרבות השינויים המומלצים בעקבות שימוע זה, יש להם את האפשרות להציע הצעות לרכישת חברת IBC (למעט חברות בזק והוט); וזאת בזמן קצר יותר משמעותית בד בבד עם המשך פרישת רשת הסיבים על גבי רשת החשמל.

4. **טענה:** הכוונה שהוצגה בשימוע בדבר קביעת חובת פרישה בהיקף של 40% ממשקי הבית בישראל היא שרירותית, אינה נתמכת בתשתית עובדתית ובנתונים מספקים, ופוגעת בהיקף הפרישה בפריפריה.

מענה: המלצת המשרד אינה שרירותית והיא מבוססת על בחינה שערך המשרד במסגרת השימוע, בדבר הכדאיות הכלכלית לפרישה בהתאם למידע ונתונים בנוגע לצפיפות הבינוי ופרישת רשת החשמל. דרישת הפרישה בהיקף שלא יפחת מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים מהווה לעניות דעתו של משרד התקשורת הערכה סבירה להיקף הפרישה הכדאי כלכלית של תשתית תקשורת על גבי רשת החשמל בהינתן מצב השוק דהיום. יתרה מזאת, במסגרת התגובות לשימוע לא הוצגו בפני המשרד נתונים או מידע חדשים המצדיקים הערכה כלכלית מחודשת של כדאיות הפרישה שנבחנה. נציין כי מן הבחינה עלה כי במידה ויתרחשו שינויים משמעותיים בשוק התקשורת, יתכן מצב בו לא תתקיים כדאיות כלכלית גם להיקף פרישה של 40% כאמור. בהקשר זה נציין כי טענה זו נטענה בעלמא, ומשמעותה היא אך כי המשרד טעה בהערכתו. במענה לשימוע לא הציע אף גורם הערכה נגדית שהמשרד יכל להתייחס אליה בדבר ההיקף הפרישה הכדאי כלכלית במצב השוק דהיום. קיימות שתי חלופות לטיעון זה. האחת, כי הערכתנו בדבר הכדאיות הכלכלית של פרישת סיבים אופטיים על גבי רשת החשמל מוטה כלפי מטה, קרי, שבדיעבד יתברר כי קיימת כדאיות כלכלית גבוהה יותר. תחת חלופה זו המשק הישראלי צפוי להרוויח, שכן או אז תפרוש IBC יותר מ-40% (שהרי לא סביר כי חברה עסקית תוותר על פרישה באזורים המניבים לה רווח). מנגד, ככל שיתברר כי קיימת טעות בהערכת המשרד כלפי מעלה, אזי המשמעות היא שיש לצמצם את חובת הפרישה של IBC אף אל מתחת ל-40%. טענה זו הועלתה בשימוע. נטען כי היקף הפרישה שהוצג הוא גבוה מדי ומשית סיכון רב מדי על המשקיע והובע החשש שהדבר יגרום לו שלא לרכוש את החברה. על אף כל זאת, ובהתאם לבחינה שבוצעה במשרד כאמור לעיל, בחר המשרד שלא לשנות את חובת הפרישה שהוצעה בשימוע (40% ממשקי הבית לכל הפחות). לעניין ההשפעה של השינוי שהוצג על היקף הפרישה בפריפריה, המשרד אינו מקבל את הטענה כי ככל שתצומצם החובה בדבר היקף הפרישה החלה על חברת IBC הדבר צפוי לפגוע דווקא בתושבי הפריפריה. כאמור, בהתאם לנתונים שהועברו למשרד התקשורת

משרד התקשורת מינהל כלכלה

מצבה הפיננסי של חברת IBC קשה, וללא הזרמת הון משמעותית היא צפויה להיכנס להליכי פשיטת רגל בתוך פרק זמן קצר. לפיכך, ללא שינוי מהותי ברגולציה החלה כיום על IBC סביר כי לא תתרחש פרישה נוספת של סיבים על גבי רשת החשמל, הן במרכז והן בפריפריה.

5. ברי כי המשרד נכון לאפשר תחת המלצתו גמישות ל-IBC בפרישה בפריפריה, בהתאם להערכות הכדאיות הכלכלית של פרישת הרשת. עם זאת, המשרד ממליץ כי הפרישה תעמוד על יחס שלא יפחת מ-1 בין משקי הבית בפריפריה לבין משקי הבית במרכז (לאחר תקופת ה-Cherry Picking). משמעות הדבר היא קביעת חובה לפרישה של סיבים אופטיים למאות אלפי משקי בית בפריפריה. **טענה:** ההנחה של המשרד כי עצם קיומה של IBC יהווה איום תחרותי על חברות התשתית הקיימות לא נתמכה בתשתית עובדתית. כמו כן מדובר בשינוי קיצוני במדיניות המשרד, כיוון שלצורך **אותה מטרה** נקבע בעבר שחברת התקשורת תפעל בפרישה כלל-ארצית.

מענה: המשרד דוחה טענות אלה. במסמכי השימוע פורטו בהרחבה הנימוקים לעמדתו של המשרד בדבר התרומה של פעילותה של IBC להתפתחות התחרות בתחום התקשורת הנייחת, גם בהיקף פרישה מצומצם. בניגוד לנטען התרומה לתחרות לא נגזרת בהכרח מפרישה כלל ארצית. כל פרישה עצמאית של תשתית תקשורת שמהווה חלופה לתשתיות הקיימות של דואופול בזק והוט מפתחת את התחרות בשוק התקשורת הנייחת. רעיון זה הוא חלק מתפישה כוללת בענף התקשורת הנקראת "סולם ההשקעות" שעל בסיסה גם פותחה רפורמת השוק הסיטונאי, בארץ ובעולם. פרישת תשתיות עצמאיות לחלוטין היא השלב העליון בסולם ההשקעות, ועל כן היא מבטאת את רמת התחרות הגבוהה ביותר.⁷ השינוי המוצע הוצג בשימוע תוך שהוצגו הנימוקים וההערכות עליהם התבסס, והבחינה שערך המשרד בדבר הכדאיות הכלכלית לפרישה בהתאם למידע ונתונים בנוגע לצפיפות הבינוי ופרישת רשת החשמל.

6. **טענה:** ביטול חובת האוניברסליות לחברת IBC יפגע בתחרות וינציח את התלות במונופול בזק. המשרד מתעלם מכך שתתכן חפיפה משמעותית ביותר בין הפרישה של IBC לבין הפרישה של ספקי השירות העושים שימוש בתשתיות הפסיביות במסגרת שירותי השוק הסיטונאי.

מענה: כאמור בשימוע, אי ביטולה של חובת האוניברסליות צפויה להביא לקריסתה של חברת IBC ושל מיזם הסיבים. לעומת זאת, וכפי שכתבנו בשימוע, צמצומה של חובת הפרישה של IBC, תוך שמירה על חובת היקף פרישה משמעותית תוכל להביא להמשך

⁷ ראו לדוגמה לעניין זה: שוק סיטונאי – רשימת שירותים ל"הצעת מדף" – החלטה מיום 14.1.14, סעיף 8.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

הפרישה של IBC ולמצבה כגורם תחרותי משמעותי בשוק. מכאן שביטול חובת האוניברסליות צפוי לתרום לתחרות, ולהקטין את היקף התלות בבזק. בנוסף, ובהתאם לבחינת הכדאיות הכלכלית לפרישת הסיבים האופטיים על רשת החשמל, האזורים הכדאיים כלכלית לפרישה לחברה אינם חופפים במידה רבה לאזורים הכדאיים כלכלית לפרישה באמצעות השוק הסיטונאי. כך לדוגמא, שכונות בפריפריה המאופיינות בבנייני שיכונים אשר רשת החשמל פרושה בהן באמצעות רשת עילית, תהיינה לרוב זולות יותר לפרישת סיבים באמצעות רשת החשמל מאשר באמצעות שימוש בשירות גישה לתשתית פסיביות בשוק הסיטונאי.

7. **טענה:** מתן האפשרות לקבוצת תקשורת לרכוש את IBC יפגע בתחרות, בפרט ככל שמדובר בסלקום ופרטנר שעשויות להגיע לפרישה רחבת היקף של תשתית רחבת-פס תוך זמן קצר, ולכן יש להתייחס אליהן כאל מפעיל מהותי בתחום המפ"א, שאינו יכול – בדומה לעקרון שהוחל על בזק ועל הוט – להיות בעל עניין בחברת IBC.

מענה: המשרד דוחה טענה זו. התחרות בשוק התקשורת בישראל הפכה בשנים האחרונות לתחרות בין קבוצות תקשורת המתחרות ביניהן במקביל בכל שווקי התקשורת. ככל שצורת התחרות בשוק התקשורת נעשית בקבוצות תקשורת, הרי שבחיבור בין קבוצת תקשורת ללא תשתית ניחת רחבה (כדוגמת סלקום או פרטנר) וחברת תשתית עם פוטנציאל לפרישת תשתית רחבה (כדוגמת IBC), צפויה הרחבה של היצע התשתיות אשר תביא לפיתוח התחרות, בוודאי לא לפגיעה בתחרות. לעמדתנו, מידת התחרות בשוק התשתית הניחת במצב העולם בו קבוצת תקשורת (כגון סלקום או פרטנר) רוכשת אמצעי שליטה ב-IBC היא גבוהה יותר מאשר מצב עולם חלופי בו קבוצת תקשורת (כגון סלקום או פרטנר) אינה רוכשת אמצעי שליטה ב-IBC, ו-IBC חדלה מלהתקיים. לפיכך מתן האפשרות לקבוצת תקשורת (כגון סלקום או פרטנר) לרכוש את IBC צפויה לתרום לתחרות.

כאמור בשימוע, עוד בשנת 2016 בחן המשרד את בקשת חברת IBC לאפשר לחברת תקשורת להשקיע בה. עמדת המשרד דאז, לאחר בחינת מצב התחרות, הייתה כי, בין היתר, אין מניעה עקרונית לאשר את רכישת השליטה בחברה על ידי בעל רישיון הנמנה על ידי אחת משתי הקבוצות שאינן בעלות תשתית בפרישה כלל-ארצית, או על ידי בעל רישיון או בעל עניין בבעל רישיון הנמנה על אחד מבעלי הרישיונות העצמאיים בשוק התקשורת הניחת. לעמדת המשרד, מתן אפשרות כאמור צפויה הייתה לתרום תרומה חיובית לקידום התחרות. כאמור בשימוע, המלצה זו נבחנה על ידי המשרד גם במצב התחרות בשוק התקשורת דהיום, ונמצאה תקפה, גם בהיקף פרישה של 40%.

8. **טענה:** השינויים שהמשרד מבקש לערוך אינם סבירים בהינתן שהמדינה השקיעה 150 מיליון ₪ במיזם. הכספים שהמדינה השקיעה נועדו לפי החלטת הממשלה לסייע למיזם

משרד התקשורת מינהל כלכלה

לממש את חובת הפרישה האוניברסלית. יש לדרוש כספים אלה בחזרה ולהשקיעם בשוק כתמריצים לפרישת תשתית של כלל המתחרות.

מענה: בהחלטת הממשלה 2949 נקבע כי לחברת התקשורת יועמד מענק בגובה של עד 150 מיליון ₪ בהתאם למנגנון שנקבע בהחלטה. כן נקבע בהחלטה כי ועדת הבחירה תקבע אבני דרך לצורך תשלום המענק. ואולם בניגוד לנטען, על פי נוסח החלטות הממשלה, לא נקבע בהן שהמענק שניתן לחברה נועד לממש דווקא את חובת הפרישה. בהמשך להחלטות הממשלה, נקבעו לחברה תנאים למימוש המענק. כפי שמסר משרד האוצר למשרד התקשורת, החברה לא משכה כספים מחשבון המענק תוך הפרה של התנאים שנקבעו. בזמנים שהחברה לא עמדה בתנאים שנקבעו, הוקפאה משיכת הכספים עד להסדרת הנושא על-ידי משרד האוצר.

השקעת המדינה במיזם הסיבים היא עובדה מוגמרת. מי שמבקש שלא לצמצם את חובת הפרישה של IBC בעצם דורש שה-150 מיליון ₪ הללו ירדו לטימיון. השינויים הרגולטוריים המפורטים בהמלצה לעיל מבקשים לאפשר למצות את הפוטנציאל התחרותי של חברת IBC, כמו גם ליישם את מטרת החלטות הממשלה, לממש את הפוטנציאל של פרישת תשתיות תקשורת רחבות-פס על גבי רשת החשמל, הן בהיבט של שיפור איכות תשתית התקשורת במדינה והן בהיבט של הגברת התחרות. כך, בין היתר, להביא באמצעות שינויים אלה למקסום התמורה למדינה ולאזרחיה על השקעתם במיזם. כידוע המשרד (והממשלה) רואה בפרישה רחבה של רשת תקשורת מבוססת סיבים חשיבות רבה להתפתחות שוק התקשורת וסבור כי היא תתרום לתושבי ישראל ולהתפתחות הכלכלית של המשק. כמו כן בחינת המשרד העלתה שנכון לעת הזו ובראייה צופה פני עתיד, הכדאיות הכלכלית לפרישת סיבים אינה קיימת בכל חלקי הארץ. במקביל המשרד בוחן את הכלים שברשותו במטרה לתמרץ פרישת רשתות סיבים נוספות בישראל לכל אזרחי ישראל.

9. **טענה:** קביעת תקופת "Cherry Picking" ולאחר מכן 1:1 בין פריפריה למרכז תתמרץ את החברה לפרוש בתקופת ה-"Cherry Picking" רק במרכז הארץ.

מענה: המשרד מקבל את הטענה כי אופן הבניית חובת הפרישה כפי שהוצג בשימוע אכן מייצרת תמריץ לדחיית הפרישה בפריפריה. לפיכך שונתה המלצת המשרד. אנו ממליצים כי בדרישת היחס בין משקי בית בפריפריה לבין משקי בית במרכז ייקבע יחס שלא יפחת מ-1 לאחר תקופת ה-"Cherry Picking". בחישוב יחס זה תיכלל גם הפרישה לפריפריה שנפרסה בתקופת ה-"Cherry Picking". כמו כן, למען הסר ספק, תקופת ה-"Cherry Picking" תחל להיספר מהמועד הקובע.

כמו כן, ועל מנת להתאים את הגדרת הפריפריה להגדרות מעודכנות שפורסמו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחודש נובמבר 2017 באמצעות מדד הפריפריאליות ("המדד"), יישוברים בפריפריה יוגדרו עבור היישובים באשכולות 1-5 במדד (כ-1 מיליון משקי בית), ואילו יישוברים במרכז יוגדרו עבור היישובים באשכולות 6-10 במדד (כ-1.4

משרד התקשורת מינהל כלכלה

מיליון משקי בית). הגדרה זו של פריפריה/מרכז משנה את הגדרתו של אשכול 5 למול ההגדרה הקיימת ברישיון הנוכחי של IBC. מכיוון שהיקף משקי הבית באשכולות 1-4 במדד מהווים כחצי מיליון משקי בית, תחת חובות הפרישה שמוצע לקבוע ברישיון החדש וללא שינוי הגדרת פריפריה/מרכז כאמור, הרי שהרישיון החדש יחייב פרישה כמעט מלאה של אשכולות 1-4. מצב זה אינו עולה בקנה אחד עם הערכתנו בדבר הכדאיות הכלכלית בפרישת רשת הסיבים האופטיים על גבי רשת החשמל כמפורט בשימוע. בהתאם להערכתנו כאמור, נכון לתת גמישות לחברה בבחינת השכונות בהן היא פורשת על מנת למקסם את מאפייני הפרישה על-גבי רשת החשמל. כמו כן, אשכול 5 של המדד מכיל יישובים שאין ספק שאינם מרכז הארץ וכי הם נחשבים כפריפריה, כגון: באר שבע, נצרת, טירת הכרמל, מגדל העמק, יקנעם עילית, קריית מוצקין, קריית מלאכי ועוד. הכללת אשכול 5 בהגדרת הפריפריה הוא גם נכון יותר וגם מאפשר את הגמישות הנדרשת לחברה בבחירת השכונות בה תפרוש את תשתיותיה.

10. **טענה:** הדרישה מהחברה ומהקונה הפוטנציאלי להציג את תוכנית הפרישה למשרד כתנאי מתלה לשינוי הרישיון אינה סבירה מבחינת סדר הדברים. בכדי לגבש תוכנית פרישה תקפה נדרש הרוכש הפוטנציאלי לרכוש את החברה על מנת שיוכל להשתמש בנתוני החברה ובנתוני חברת חשמל. מכאן שקודם לרכישת אמצעי שליטה ב-IBC לא יוכל הרוכש הפוטנציאלי להגיש תוכנית פרישה לבחינת המשרד.

מענה: בהמשך לטענה האמורה, אנו ממליצים כי בעת בקשה לקבלת הרישיון החדש תידרש החברה להציג בפני מנכ"ל המשרד תוכנית עסקית עדכנית לפעילותה המתוכננת. לאחר שלושה חודשים מקבלת הרישיון החדש, תידרש החברה להציג בפני מנכ"ל המשרד תוכנית פרישה מפורטת.

11. **טענה:** מתן אפשרות לאחזקת אמצעי שליטה ב-IBC לבעל רישיון הפועל בשוק התקשורת הנייחת מעלה חשש להפליית מתחרים אשר רוכשים את שירותיה של IBC, ובפרט באופן הפרישה, במחיר, ובאיכות השירותים.

מענה: המשרד רואה חשיבות בשמירה של IBC כ"ספק-ספקים", ומעוניין לצמצם את היתרון שבמתן אפשרות לאחזקת אמצעי שליטה ב-IBC בידי בעל רישיון מפ"א כללי ייחודי למול ספקיות השירות העושות שימוש בתשתיותיה. כאמור לעיל, בהתאם למתווה המוצע יתאפשר ל-IBC להגיש בקשה לקבלת רישיון כללי ייחודי (תשתית), מכח תקנות רישיון אחוד, בהתאם לתיקונים המוצעים בהן לעיל. בקביעת תנאי הרישיון החדש שם המשרד דגש על שימורו של בעל רישיון כאמור כ"ספק-ספקים", בפרט בקביעות הוראות למתן מחיר ושירות זהים לכלל לקוחותיו, בין היתר על ידי קביעת הוראות חדשות ומחייבות לעניין הפרדה מבנית בינו לבין מחזיק אמצעי שליטה בו, ככל שהוא בעל רישיון הפועל בשוק התקשורת הנייחת. עם זאת, המשרד סבור כי תנאי בסיסי לרכישת IBC ולמניעת קריסתו של מיזם הסיבים הוא מתן האפשרות לבעל השליטה החדש לקבוע את

משרד התקשורת מינהל כלכלה

תוכנית הפרישה של IBC (בכפוף למחויבויותיו ברישיון), ועל כן המשרד ממליץ לאפשר זאת. נציין גם כי המשרד מבקש למנוע יתרונות אפשריים למחזיק אמצעי שליטה כאמור הנובעים מחשיפתו למידע הנוגע לפרישה העתידית של IBC, ועל כן מומלץ לחייב את בעל הרישיון החדש להודיע מראש ללקוחותיו על תוכנית הפרישה לטווח זמן של שלושה חודשים.

12. **טענה:** יש למנוע מ-IBC לשווק ישירות שירותים ללקוחות עסקיים.

מענה: בהתאם להחלטות הממשלה, רישיונה המיוחד של IBC מאפשר לה כיום לשווק ישירות שירותים מבוססי סיב ל"לקוחות עסקיים גדולים"⁸, כהגדרתם ברישיון המיוחד. המשרד רואה באפשרות זו הקבועה ברישיון המיוחד של IBC את אחד ממרכיבי הערך לרוכשים הפוטנציאליים, העשויים לתרום להתפתחות התחרות בשוק התקשורת הנייחת ועל כן עמדתנו היא שאין לשנות מאפיין זה.

13. **טענה:** השימוע ומסקנותיו סותרים את תמחור השוק הסיטונאי הפסיבי על רשת בזק.

מענה: מדובר בטענה שעלתה בעבר ונדחתה על ידי המשרד מספר פעמים.⁹ לטענה אין כל בסיס והיא אינה רלוונטית לשימוע זה.

בברכה,

ד"ר עופר רז-דרור
סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה

העתיקים:

מר עמי גילה, סגן מנהל אגף בכיר כלכלה
עו"ד ברוריה מנדלסון, סגנית בכירה ליועצת המשפטית
עו"ד יעל מלס-יפה, ממונה (ייעוץ משפטי מנהלי)
מר רן אורנבך, ראש ענף רגולציה
גבי מלכה בלוך, מתמחה בלשכה משפטית
מר מימון שמילה, המשנה למנכ"ל ומנהל מינהל הנדסה
גבי אתי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת

⁸ ראו סעיף 1 בהגדרה "מנוי" ברישיון מיוחד לאי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ למתן שירות תקשורת נתונים פנים ארצי נייח.

⁹ ראו לדוגמה עמודים 17-19 בסעיף 4 לנספח מס-2: בחינת סוגיות בעלות אופי מקצועי שהועלו על ידי בזק, שלטענתה יש להן השלכה בתחום הסבירות בבג"צ 8976/14 בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' שר התקשורת ואחרים.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

מר יוסי לוין, מנהל תחום תקשורת (נייד)
מר רוני חורי, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי
מר איתן כסיף, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל פיקוח ואכיפה
מר גדעון שטרית, מנהל אגף כיר רישוי
מר עדו שגב, מנהל תחום בכיר (רישוי חברות תקשורת)
מר אביב גוטר, יועץ בכיר למנכ"ל
גב' רעיה עדני, רכזת תקשורת ותיירות, אגף תקציבים, משרד האוצר
מר עומרי בן-חורין, רפרנט תקשורת ותיירות, אגף תקציבים, משרד האוצר
עו"ד מאיר לוין, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי), משרד המשפטים
עו"ד יערה למברגר, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
ד"ר רוני בן-פורת, מחלקה כלכלית, הרשות להגבלים עסקיים
מר מיכאל תואתי, מחלקה כלכלית, רשות החשמל
מר איתי כהן, רכז חשמל וחינוך, רשות החברות